

T. C.
ORMAN ve SU İŞLERİ BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA ve MİLLİ PARKLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AVINA İZİN VERİLEN YABAN HAYVANLARI

T.C.
Orman ve Su İşleri
Bakanlığı

Orman, Su Varsa Hayat Var.

Bir bölgenin canlı çeşitliliğini belirleyen temel unsur yakın coğrafyasından hangi alanlardan o bölgeye canlıların yayılabileceğine bağlıdır. Türkiye bu açıdan eşsiz bir konumdadır. Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının arasındaki konumu ile Türkiye tüm bu kıtalardan yayılan canlıların ulaşabileceği bir yerdedir. Böyle olunca da canlı çeşitliliği oldukça zengindir. Trakya bölgesi Avrupa kökenli, Anadolu'nun büyük bölümü Asya kökenli, Hatay bölgesi Afrika kökenli, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arabistan kökenli, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi ise Kafkas kökenli türlerin ulaşım yayılım gösterdiği alanlardır. Bunların yanında Anadolu coğrafi özellikleri ile kendine özgü pek çok türün de ortaya çıktığı bir coğrafyadır. Binlerce bitki ve yüzlerce hayvan türü, dünya üzerinde sadece Türkiye'de bulunmaktadır.

SAKARCA KAZI

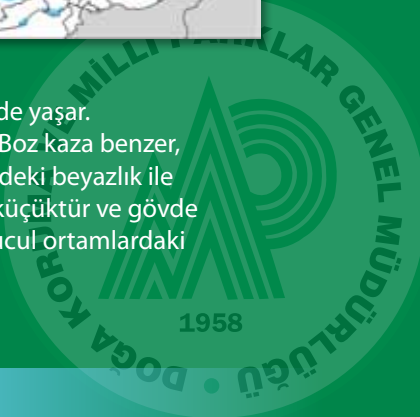
Anser albifrons

Boy : 64-78 cm
KA : 130-160 cm
Ağırlık: 2,5 kg
IUCN : LC

Yeşil alanlar, bataklıklar ve haliçlerde yaşar. Türkiye’de genelde kışın görülür. Boz kaza benzer, ancak yetişkinlerin gaga çevresindeki beyazlık ile kolayca ayrılır. Ayrıca boz kazdan daha küçüktür ve gövde desenleri daha belirgindir. Çayırlar ve sucul ortamlardaki bitkiler ve tohumlarıyla beslenirler.

FİYU

Anas penelope

Boy : 42-50 cm
KA : 71-85 cm
Ağırlık: 0,6-0,8 kg
IUCN : LC

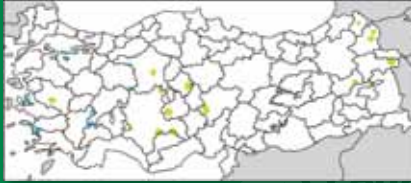
Sahillerdeki tuzlu bataklıklar, tatlısularda, acı ve tuzlu lagünlerde, su basmış çayırliklarda, sulak alanların kenarlarındaki çamurlu alanlarda ve haliçlerde yaşar. Türkiye’de genelde kışın görülür. Orta boy bir ördektir. Erkeklerin kafası kızıl kahverengi ve alnı beyazdır. Gövde rengi ise gri ağırlıklıdır. Dişiler ise açık karın rengi ve sütlü kahve ağırlıklı gövde rengi ile kolay tanınır. Sulak alanlardaki çayırlar, bitki yaprakları, tohumları, kök ve gövdeleriyle beslenirler.

BOZ ÖRDEK

Anas strepera

Boy : 46-56 cm
KA : 78-90 cm
Ağırlık: 0,7-0,8 kg
IUCN : LC

Ç oğunluk bol otlı durgun sularda yaşar. Ayrıca tatlı su bataklıklarında, göllerde, alçak çayırıklarda, durgun ve yavaş akan sularda, nadiren kanallarda da bulunur. Türkiye’de genelde kış ve bahar aylarında görülür. Dişileri Yeşilbaş dişisine çok benzer. Ancak uçarken kanatta görülen parlak mavi panel Boz ördek dişisinde yoktur. Erkekleri gri renklidir. Sulak alanlardaki çayırlar, yaprakla, tohumlar ve böceklerle beslenirler.

1958

ÇAMURCUN

Anas crecca

Boy : 34-38 cm
KA : 53-59 cm
Ağırlık: 300-350 gr
IUCN : LC

Küçük bir ördek türüdür. Bol otlu ve sazlıklarla çevrili durgun veya yavaş akan sığ sularda, ayrıca küçük göl ve toprak tabanlı havuzlarda görülebilir. Türkiye’de genelde kış ve bahar aylarında görülür. Erkekleri kahverengi başları ve yeşilimsi-mavi göz çevresi rengi ile kolayca tanınır. Dişilerinin alt tarafı oldukça açık renkli ve üstü gri ağırlıklıdır. Çoğunluk tohumlar ve böceklerle beslenir. Ayrıca çayırlar ve ekilmiş tahıllar ile de beslenirler.

YEŞİLBAŞ

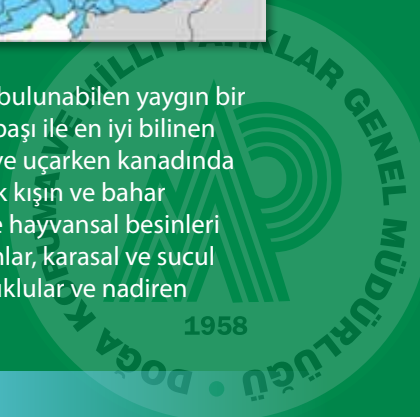
Anas platyrhynchos

Boy : 50-60 cm
KA : 81-95 cm
Ağırlık: 1-1,2 kg
IUCN : LC

Neredeyse her türlü sulak alanda bulunabilen yaygın bir türdür. Erkeklerinin parlak yeşil başı ile en iyi bilinen ördek türüdür. Dişi gri renklidir ve uçarken kanadında parlak mavi bir panel görülür. Çoğunluk kışın ve bahar aylarında görülür. Hem bitkisel, hem de hayvansal besinleri kullanır. Sucul ve karasal bitkiler, tohumlar, karasal ve sucul böcekler, salyangozlar, solucanlar, kabuklular ve nadiren kurbağa ve balıklarla beslenir.

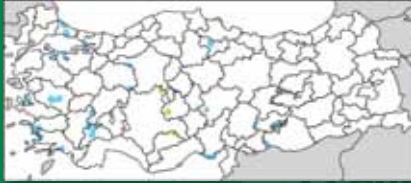

KILKUYRUK

Anas acuta

Boy : 51-62 cm
KA : 79-87 cm
Ağırlık: 0,7-0,9 kg
IUCN : LC

A ık alanlardaki alçak rakımlı ayırıkları, sığ tatlı, acı ve tuzlu sulu sulak alanları, bol bitkili küçük gölleri, acı sulu sahil lagünlerini tercih eder. İnce uzun kuyrukları, kahverengi kafaları ve boyunlarındaki bariz beyazlık ile kolay tanınırlar. Çoğunluk kış ve bahar aylarında görülür. Hem bitkisel, hem de hayvansal besinleri kullanır. Sucul ve karasal bitkiler, tohumlar, karasal ve sucul böcekler, salyangozlar, solucanlar, kabuklular, kurbağa ve balıklarla beslenir.

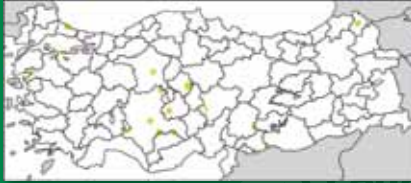
1958

ÇIKRIKÇIN

Anas querquedula

Boy : 37-41 cm
KA : 59-67 cm
Ağırlık: 0,3-0,4 kg
IUCN : LC

Genelde bitkiler bakımından zengin büyük tatlı su gölleri, nadiren acı göllerde bulunur. Sıklıkla tuzlu sahil bataklıklarında da görülür. Göç dönemi açık denizde de sık rastlanır. Çoğunluk bahar aylarında ve Eylül göçü döneminde rastlanır. Erkekler göz üzerinde enseye doğru uzanan beyaz şerit ile kolayca tanınır. Dişilerde bu beyazlık hafiftir. Beslenmesi üreme dönemi dışında genelde bitkiseldir ve hem su içindeki, hem de su çevresindeki otsu bitkilerin tohumlarıyla beslenir.

MACAR ÖRDEĞİ

Netta rufina

Boy : 53-57 cm
KA : 85-90 cm
Ağırlık: 1,2 kg
IUCN : LC

G enelde tatlı ve acı su göllerinde, nehir deltalarında ve sığ sahillerde bulunur. Çoğunluk kış ve bahar aylarında görülür. Erkekleri kahverengi kafası, kırmızı gagası, siyah boy ve gerdanı ile tanınır. Üreme dönemi erkeklerin baş tüyleri kabarır ve başı büyük görünür. Dişiler daha renksizdir ancak genel görünüm erkeklerine benzer. Besinlerini çoğunluk sucul bitkilerin kökleri, tohumları ve yaprakları oluşturur.

1958

ELMABAŞ PATKA

Aythya ferina

Boy : 42-49 cm

KA : 67-75 cm

Ağırlık: 0,9-1 kg

IUCN : LC

B itki bakımından zengin ve 6 m'den derin olmayan sulak alanlarda bulunur. Çoğunluk göllerde, ancak özellikle kışın fırtınalı günlerde limanlarda da sıkça görülür. Çoğunluk kış ve bahar aylarında görülür. Erkeklerde baş parlak kahverengi, gerdan siyah, vücut gri ağırlıklı, dişide ise baş ve gerdan soluk kahverengi ve gövde kahverengimsi gri ağırlıklıdır. Sucul ve su çevresindeki bitkilerin yaprak, gövde ve kökleri ile, ayrıca sudaki böcekler ve larvaları salyangozlar, kurtçuklar, solucanlar, kabuklular, kurbağa ve kurbağa yavruları ve küçük balıklarla belenirler.

TEPELİ PATKA

Aythya fuligula

Boy : 40-47 cm
KA : 65-72 cm
Ağırlık: 0,7–0,8 kg
IUCN : LC

Çoğunluk büyük tatlı su göllerini tercih eder. Ayrıca lagünler gibi korunaklı sahiller, acı iç sular ve bazen limanlar ve denize dökülen akarsu ağzlarında bulunur. Genelde kış ve bahar aylarında görülür. Erkeklerinin başı, boynu, gerdanı, sırtı ve kuyruğu siyahtır. Ayrıca başında enseye doğru uzanan uzunca tüyleri vardır. Dişileri ise kahverengi ağırlıklıdır. Karabaş patka dişisine benzer, ancak daha kahverengidir. Gözleri bariz ve dikkati çeken şekilde sarı renklidir. Başlıca midyeler, salyangozlar, sucul böcekler ve sucul bitkiler ile beslenir.

KARABAŞ PATKA

Aythya marila

Boy : 42-51 cm
KA : 71-80 cm
Ağırlık: 0,9-1,1 kg
IUCN : LC

Derinliği 10 m'den az olan sığ sahil sularında kışlarlar. Korunaklı sahiller ve lagünlerde de bulunurlar. Ayrıca büyük göllerde de görülebilirler. Genelde kış aylarında rastlanır. Kayıtları genelde Karadeniz sahil şeridindendir. Türkiye'de oldukça nadir bir türdür. Erkeğinin başında arkaya doğru uzanan tüylerinin olmaması ve gövde renginin daha koyu renkli ve kahverengi olmasıyla Tepeli Patka'dan ayrılabilir. Çoğunluk midyeler ve istiridyelerle beslenir. Ayrıca böcekler, solucanlar, küçük balıklar ve sucul bitkilerle de beslenirler.

KARA ÖRDEK
Melanitta nigra

Boy : 44-54 cm
KA : 70-84 cm
Ağırlık: 0,9-1,1 kg
IUCN : LC

Dipte omurgasız hayvanların çok olduğu ve derinliği deniz sahillerine bulunur. Genelde kış aylarında görülür. Türkiye’de oldukça nadir kaydedilmiştir. Erkekleri koyu siyah gövdeli ve sarı gagalı, dişilerinin yanağı ve boynu açık renk, gövde ve gaga koyu gridir. Besinlerini başlıca salyangozlar, midyeler, istiridyeler, kabuklular, solucanlar, kurtlar, deniz yıldızları, deniz kestaneleri, böcekler, küçük balıklar, zaman zaman da sucul bitkilerin tohum, kök ve yumruları oluşturur.

ALTINGÖZ

Bucephala clangula

Boy : 40-48 cm
KA : 62-77 cm
Ağırlık: 0,7-1 kg
IUCN : LC

Sığ sahillerde, haliçlerde ve nadiren göllerde görülebilir. Türkiye’de sadece kışın bulunur ve Türkiye kayıtları sadece Marmara ve Karadeniz sahillere aittir. Erkekleri yeşil başlı, beyaz yanaklı, siyah sırtlı ve beyaz boyun ve karın renklidir. Fotoğraftaki birey dişidir. Sucul salyangozlar, midyeler, kurtlar, yengeçler, böcekler ve böcek larvaları, kurbağalar ve küçük balıklar gibi hayvansal besinler yanında sucul bitkilerin tohumları, kökleri ve gövdeleriyle de beslenirler.

1958

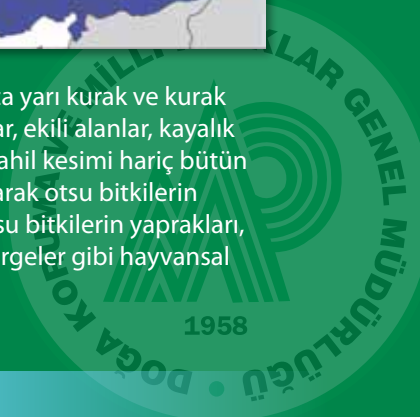

KINALI KEKLİK
Alectoris chukar

Boy : 32-35 cm
KA : 47-52 cm
Ağırlık: 0,4-0,8 kg
IUCN : LC

Kayalık ve sarp arazileri sever. Ayrıca yarı kurak ve kurak bölgelerde, çalılık ve otlı yamaçlar, ekili alanlar, kayalık taşlık alanlarda yaşar. Karadeniz sahil kesimi hariç bütün Türkiye’de yaygın bir türdür. Ağırlıklı olarak otsu bitkilerin tohumları ile beslenirler. Ayrıca yeliş otsu bitkilerin yaprakları, yumruları ve böcekler, örümcekler, çekirgeler gibi hayvansal besinlerle de beslenirler.

KAYA KEKLİĞİ

Alectoris graeca

Boy : 32-35 cm

KA : 47-52 cm

Ağırlık: 0,4-0,8 kg

IUCN : NT

Asıl olarak Yunanistan, Bulgaristan, İsviçre, Bosna Hersek, Slovenya, Avusturya ve İtalya'da

yayılan bir türdür. Pek çok kaynakta türün yayılış alanından Türkiye çıkarılmıştır. IUCN kriteri NT'dir, yani nesli tehlikeye yakındır. Kınalı keklige çok benzeyen bir türdür. Ancak boyun bölgesinin daha beyaz olması, kanattaki koyu şeritlerin daha açık renkte olması ve sırt tarafın daha grimsi renkte olması ile morfolojik olarak bir miktar ayrılabilir. Yine de iki türün bireylerini yan yana koymadan birbirinden ayırmak kolay değildir. Türkiye'de bulunma ihtimali olan tek yer Trakya'dır, ancak oradan bu güne kadar verilen kayıtlar da kınalı keklik şeklindedir.

KUM KEKLİĞİ

Ammoperdix griseogularis

Boy : 22-25 cm
KA : 39-41 cm
Ağırlık: 150-250 gr
IUCN : LC

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde köylerin yakınlarında, tarım alanlarında, kayalık tepelerde ve step alanlarda bulunur. Renkleri toprak rengine yakındır. Kınalı keklik gibi kanatta çizgiler varsa da bu çizgiler daha geniş bir alanı kaplar ve rengi kahverenginin tonları şeklindedir. Ön boyun bölgesi de beyaz değil gridir. Besinlerini çoğunlukla otsu bitkilerin tohumları oluşturur. Ancak karıncalar, böcekler gibi hayvansal besinlerle de beslenirler.

1958

BILDIRCIN

Coturnix coturnix

Boy : 16-18 cm
KA : 32-35 cm
Ağırlık: 90-140 gr
IUCN : LC

Karasal bir türdür. Yüksek otlı açık alanları tercih eder. Tahıl tarlalarında da yuvalanabilirler. Genelde Nisan-Mayıs dönemi görülürler. Renkleri ile ortam rengine çok iyi uyum sağladıkları için görülmemeleri çok zordur. Birden ayağınızın dibinden fırlarlar ve düz bir uçuş yaparlar. Genelde bitki tohumları ile beslenseler de böcekler, böcek larvaları, çekirgeler gibi hayvansal besinleri de bolca tüketirler.

1958

SAKARMEKE

Fulica atra

Boy : 36-42 cm
KA : 72-77 cm
Ağırlık: 800 gr
IUCN : LC

Liman içleri, sığ göller, deltalar, lagünler, haliçler gibi suyu durgun veya yavaş akan sulak alanları tercih ederler. Çoğunluk kışın olmak üzere bütün mevsimlerde görülürler. Siyah gövde renkleri ve alınlarındaki beyaz sakarlık ile kolayca tanınırlar. Sucul ve karasal bitkilerin tohum ve yaprakları gibi bitkisel besinler yanında salyangoz, böcek ve böcek larvaları, kurtlar, sülükler, karidesler, örümcekler, küçük balıklar, balık yumurtası, kurbağa, kuş ve kuş yumurtaları ve küçük memeliler gibi hayvansal besinleri de tüketirler.

SU ÇULLUĞU
Gallinago gallinago

Boy : 25-27 cm
KA : 45-47 cm
Ağırlık: 72-181 gr
IUCN : LC

B ataklıklar, göller, akarsular, drenaj kanalları, haliçler, lagünler, sulak çayırliklar gibi pek çok sulak alanda görülürler. Yazın nadir, diğer mevsimlerde daha çok görülürler. Sulak alanlarda sık rastlansa da ortam rengine iyi uyum sağladıkları için su kenarındaki otların arasında hareketsiz durduklarında görölmeleri oldukça zordur. Böcek larvaları, solucanlar, küçük çekirge ve örümcekler, küçük kurbağalar ve nadiren bitki parçaları ile beslenirler.

ÇULLUK
Scolopax rusticola

Boy : 33-38 cm
KA : 55-65 cm
Ağırlık: 260-300 gr
IUCN : LC

Zemini humus ve toprak solucanı akımından zengin ormanları tercih ederler. Ayrıca zemini bol otlulu geniş yapraklı ormanlar ve iğne yapraklı ağaçların da bulunduğu karışık ormanları ve çalılıklar, çam ekim alanlarında da bulunurlar. Genelde kışın görülür. Çoğunluk toprak solucanları ile beslenirler. Ayrıca böcek larvaları, örümcekler, salyangozlar, tatlısu midyeleri gibi hayvanlar yanında tohum, meyve, tahıl gibi bitkisel besinler de yerler.

1958

KAYA GÜVERCİNİ

Columba livia

Boy : 30-35 cm
KA : 62-68 cm
Ağırlık: 280-320 gr
IUCN : LC

Tarım alanlarında, kırsal alanlarda, bozulmuş orman alanlarında ve yerleşim yerlerinde bulunur. Erkekleri ve dişileri arasında görünüm farkı yoktur. Evcil güvercinler ile aynı türdendir. Evcil olanlar ile yabani olanları ayırmak kolay değildir. Ancak evcil olanlarda siyahlı, beyazlı, alaca vb. çeşitli renkler çok görülür. Her mevsim görülebilirler. Başlıca tohumlar, meyveler ve bitkilerle beslenirler.

TAHTALI

Columba palumbus

Boy : 38-43 cm
KA : 68-77 cm
Ağırlık: 284-690 gr
IUCN : LC

Dağlık alanlarda, ormanlarda, otlaklarda, tahıl tarlalarında, zeytinliklerde, çalılıklarda, bozkırlarda bulunur. Çoğunluk Nisan-Haziran dönemi olmakla birlikte seyrek de olsa bütün yıl görülebilir. Boyundaki beyaz leke ile kaya güvercini ve üveyikten ayrılır. Meyveler, tohumlar, bitkilerin taze sürgünleri, meşe, kayın, çam ve zeytin tohumları gibi bitkisel besinler yanında böcekler gibi hayvansal besinleri de tüketirler.

1958

ÜVEYİK

Streptopelia turtur

Boy : 25-27 cm
KA : 49-55 cm
Ağırlık: 130-150 gr
IUCN : LC

Orman kenarları, çalılık alanlar, bahçe ve tarlalar gibi açık alanlar en çok görüldüğü alanlardır. Çoğunluk Mayıs-Haziran dönemi olmakla birlikte seyrek de olsa bütün yıl görülebilir. Boyundaki koyu çizgiler ile kaya güvercini ve tahtalı gvercinden ayrılır. Çoğunluk yerde tohumlar gibi bitkisel besinler yanında bazen böcekler gibi hayvansal besinleri de tketerler.

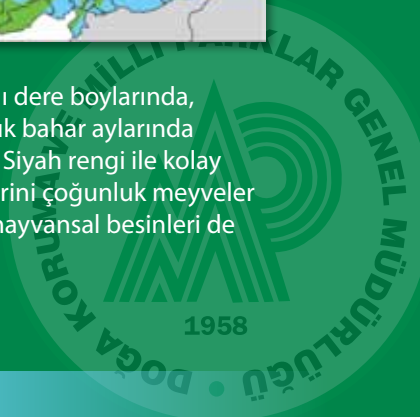
KARATAVUK

Turdus merula

Boy : 23,5-29 cm
KA : 35-37 cm
Ağırlık: 85-105 gr
IUCN : LC

B ahçelerde, parklarda, kenarı ağaçlı dere boylarında, çalılıklarda sıkça görülür. Çoğunluk bahar aylarında olmak üzere bütün yıl görülebilir. Siyah rengi ile kolay tanınan ve iyi bilinen bir türdür. Besinlerini çoğunluk meyveler ve tohumlar oluştursa da solucan gibi hayvansal besinleri de severek tüketirler.

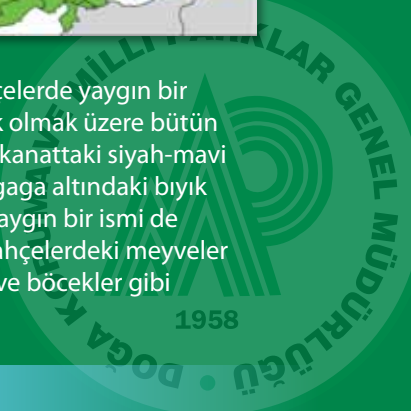
ALAKARGA

Garrulus glandarius

Boy : 32-35 cm
KA : 54-58 cm
Ağırlık: 160-180 gr
IUCN : LC

Ormanlık ve çalılık alanlarda, bahçelerde yaygın bir türdür. Bahar aylarında daha çok olmak üzere bütün yıl görülür. Kahverengi gövdesi, kanattaki siyah-mavi çizgiler, başında saç benzeri siyahlık ve gaga altındaki bıyık benzeri siyahlık ile kolay tanınır. Türün yaygın bir ismi de Kestane kargasıdır. Kestane, palamut, bahçelerdeki meyveler gibi bitkisel ürünler yanında solucanlar ve böcekler gibi hayvansal besinler ile de beslenirler.

SAKSAĞAN

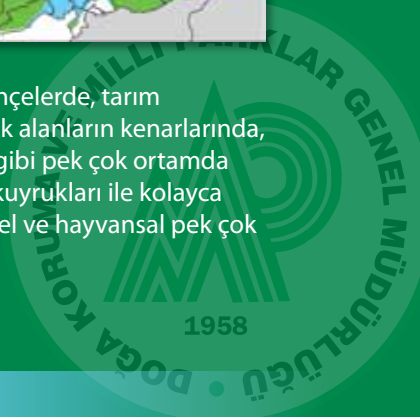
Pica pica

Boy : 40-51 cm
KA : 54-58 cm
Ağırlık: 200-240 gr
IUCN : LC

Yerleşim yerlerinde, parklarda, bahçelerde, tarım alanlarında, çalılık alanlarda, sulak alanların kenarlarında, tahıl tarlalarında, step alanlarda gibi pek çok ortamda bulunurlar. Siyah-beyaz renkleri, uzun kuyrukları ile kolayca tanınırlar. Her mevsim görülürler. Bitkisel ve hayvansal pek çok besin çeşidini tüketirler.

KÜÇÜK KARGA
Corvus monedula

Boy : 30-34 cm
KA : 64-73 cm
Ağırlık: 210-230 gr
IUCN : LC

G enelde tarım alanlarında, yerleşim yerlerinde, parklarda, buğday tarlalarında, sulak alanların kenarlarındaki ağaçlık alanlarda yaşarlar. Çoğunluk bahar aylarında olmak üzere bütün yıl görülürler. Buz rengi gözleri, kısa gagası ve ense, boyun bölgesindeki grimsi-siyah renklenme ile diğer karga türlerinden ayrılabilir. Çoğunluk bitki tohumları, böcekler ve solucanlar gibi besinlerle beslenirler.

1958

EKİN KARGASI

Corvus frugilegus

Boy : 41-49 cm
KA : 81-94 cm
Ağırlık: 300 -320 gr
IUCN : LC

Genelde tarım alanlarında, yerleşim yerlerinde, parklarda, buğday tarlalarında, sulak alanların kenarlarındaki ağaçlık alanlarda yaşarlar. Çoğunluk kış ve bahar aylarında olmak üzere bütün yıl görülürler. Tüm gövde siyah, gaga uzun ve göz siyahtır. Genelde gruplar halinde bulunurlar. Çoğunluk bitki tohumları, böcekler ve solucanlar gibi besinlerle beslenirler.

LEŞ KARGASI

Corvus corone pallescens

Boy : 44-51 cm
KA : 84-100 cm
Ağırlık: 500-520 gr
IUCN : LC

G enelde tarım alanlarında, yerleşim yerlerinde, parklarda, buğday tarlalarında, sulak alanların kenarlarındaki ağaçlık alanlarda yaşarlar. Çoğunluk bahar aylarında olmak üzere bütün yıl görülürler. Gövde gri, baş, gözler, boyun, gerdan ve kuyruk siyahtır. Bitki tohumları, böcekler ve solucanlar gibi besinlerle beslenirler. Adından anlaşıldığı gibi sıkça leşlerle de beslenirler.

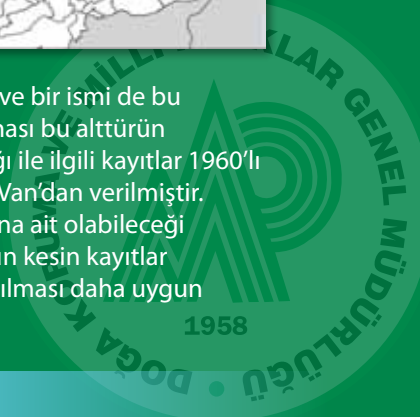

KARA LEŞ KARGASI
Corvus corone corone

Boy : 44-51 cm
KA : 84-100 cm
Ağırlık: 500-520 gr
IUCN : LC

Bu alttür Avrupa'da yayılış gösterir ve bir ismi de bu yüzden Avrupa leş kargasıdır. Dahası bu alttürün Türkiye'de varlığı şüphelidir. Varlığı ile ilgili kayıtlar 1960'lı 70'li yıllara aittir ve Pozantı, Kadınhanı, Van'dan verilmiştir. Ancak bu kayıtların genç ekin kargalarına ait olabileceği düşünülmektedir. Bu yüzden bu alttürün kesin kayıtlar yapılana kadar Türkiye listesinden çıkarılması daha uygun görülmektedir.

ŞEHİR SERÇESİ

Passer domesticus

Boy : 14-16 cm
KA : 23-25 cm
Ağırlık: 32-36 gr
IUCN : LC

İnsanlara yakın bulunan bir türdür. Bütün yerleşim yerlerinde, parklarda, bahçelerde, tarlalarda yaygın bir şekilde bulunur. Her mevsim görülür. Serçeye çok benzeyen iki tür vardır: Söğüt Serçesi ve Ağaç Serçesi. Söğüt Serçesi'nde gerdandaki siyah noktalar göğsün yanları boyunca kuyruk dibine kadar uzanır. Ağaç serçesinin yanak bölgesinde siyah bir benek bulunur. Genelde otsu bitkilerin tohumları, küçük meyveler ile beslenirler.

1958

YABANI TAVŞAN

Lepus europaeus

Boy : 55-85 cm

Ağırlık: 2,5-7 kg

IUCN : LC

Kulakları,
Adatavşanı'ndan
çok daha uzundur.

Orta ve Güney Avrupa'dan Çin'e kadar geniş bir dağılıma sahiptir. Türkiye'nin her bölgesinde bulunur. Açık ağaçlık, bozkır ve yarı çöl alanlar ile dağ ve ormanlarda yaygındır. Ses alma yetenekleri çok gelişmiş olup; kulaklarını etrafa çevirerek çeşitli sesleri alabilir. Çoğunlukla sabahın erken saatlerinde; bazen gece ay ışığında da faaldir. Gözleri açık olarak uyur; ancak 3 m'ye kadar yaklaşan düşmanlarını görüp kaçar. Yazın yeşil bitkileri, kışın ise ağaç kabuklarını ve kuru bitkileri yer. 7 aylıkken eşeysel olgunluğa ulaşır. 1.-8. aylarda çiftleşirler. Gebelik, 42-44 gündür. Yılda 3-4 kez 3.-10. aylar arasında; her defasında 2-4 (1-5) yavru doğurur. Doğumdan 1-5 gün önce yeniden çiftleşir ve üst üste gebelik görülür. 10-12 yıl kadar yaşar.

ADATAVŞANI

Oryctolagus cuniculus

Boy : 38-58 cm

Ağırlık: 1,1-2,5 kg

IUCN : NT

Yabani Tavşan'a göre daha küçük, daha kısa kulaklı ve daha kısa bacaklıdır. Kürkü, genellikle grimsi-kahverengi olup, evcilleri tamamen siyah veya sarımsı da olabilir. Anavatanı Güney Fransa, İber Yarımadası ve Kuzeybatı Afrika olup; Ege Adaları ile yurdumuzda Marmara, Avşa, Ekinlik Paşalimanı, Sedef Adası gibi adalarda bulunur. Buralara çok eski tarihlerde yerleştiği sanılmaktadır. Trakya ve Anadolu'da bulunmaz. Toprağın gevşek olduğu çalılık alanlar ile tarım alanları ve kumluk alanları sever. Kozalaklı ormanlık bölgeler, nemli alanlarda pek görülmez. Hemen her türlü ot ve diğer bitkilerle beslenir. Bazen kabuk ve filizleri de kemirir.

ÇAKAL
Canis aureus

Boy : 110-125 cm

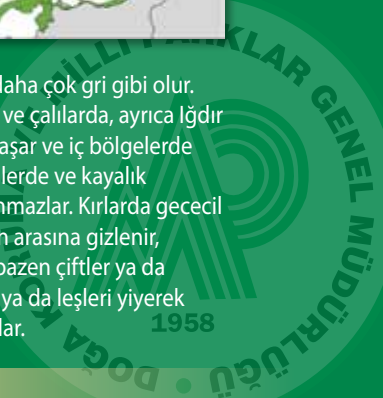
Ağırlık: 8-15 kg

IUCN : LC

Rengi genelde altın sarısı olur ama yöresel olarak farklar

da olabilir. Dağlık alanlarda yaşayanlarının rengi daha çok gri gibi olur. Türkiye’de en çok kıyı bölgelerindeki sık ormanlık ve çalılarda, ayrıca Iğdır ve Güneydoğu Anadolu’nun alçak kesimlerinde yaşar ve iç bölgelerde görülmez. Açık alanlarda, çalılık alanlarda, yarı çöllerde ve kayalık alanlarda yaşamayı tercih eder. Ormanlarda bulunmazlar. Kırılarda gececil yaşar; gündüzleri genellikle çalılıkların ağaçlıkların arasına gizlenir, alacakaranlıkta avlanmaya çıkarlar. Bazen yalnız, bazen çiftler ya da sürüler halinde yaşar buldukları küçük hayvanlar, ya da leşleri yiyerek beslenirler. Ömür boyu süren bir “evlilik” ile yaşarlar.

TILKI

Vulpes vulpes

Boy : 50-90 cm

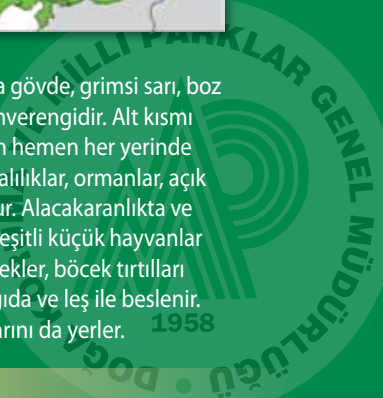
Kuyruk: 33-60 cm

Ağırlık : 3-10 kg

IUCN : LC

Kulak arkası siyah veya koyu kahverengi olup; vücut silindirik ve bacaklar kısadır. Çoğunda gövde, grimsi sarı, boz kahverengi; kuzeye doğru gittikçe kırmızımsı-kahverengidir. Alt kısmı beyaz, bacaklarının alt kısımları siyahtır. Ülkemizin hemen her yerinde rastlanır. Denizden 2500 m'ye kadar yaşayabilir. Çalılıklar, ormanlar, açık araziler, bozkırlar, şehir ve köy civarlarında bulunur. Alacakaranlıkta ve geceleri ava çıkarlar. Genelde yalnız avlanır. Çok çeşitli küçük hayvanlar (körfare, gelengi, tarlafaresi gibi kemirgenler, böcekler, böcek tırtılları ve larvaları, salyangozlar vs), meyve gibi bitkisel gıda ve leş ile beslenir. Tavşan ve keklik gibi kuşlar ile yavru ve yumurtalarını da yerler.

AĞAÇ SANSARI

Martes martes

Boy : 38-58 cm
Ağırlık : 0,9-1,3 kg
IUCN : LC

Kürkü kahverengi olup; sarıdan portakal sarısına

kadar değişen ve bacaklara doğru çatallanmayan boyun yaması ile Kaya Sansarı'ndan ayrılır. Bacakları kısa, kafası sivri, kulakları geniş ve yuvarlaktır. Türkiye'deki kayıtları, Batı ve Doğu Karadeniz ile Marmara ile sınırlıdır. Yaşlı ve uzun boylu ağaçların olduğu ormanlık yerlerde yaşamayı tercih eder. Karışık ormanlardan kovuk ve devrik ağaçları fazla olanları sever. Yerleşim alanlarını tercih etmez; 2000-2400 m'lere kadar çıkabilir. Gündüzleri kaya yarıkları, ağaç kovukları, yırtıcı kuşların yuvaları, terk edilmiş harabelik alanlarda saklanır; gece avlanır.

KAYA SANSARI

Martes foina

Boy : 38-60 cm
Kuyruk: 23-32 cm
Ağırlık : 0,9-2,1 kg
IUCN : LC

Kulakları, *M. martes*'ten daha kısa ve birbirinden daha ayrıktır. Bacakları kısadır. Kuyrukları uzun ve sık kıllıdır. Postu grimsi-kahverengi, bacaklar ile kuyruk siyaha yakın esmer-kahverengidir. Alt tarafta çatallanan ve asimetrik olan gerdan lekesi beyazdır. Kayalık ve taşlıklarda, orman kenarlarında ya da düz olmayan karışık ormanlarda yaşar. Yerleşim alanları, bahçeler ile ahır, samanlık, odun veya taş yığınları arası ve bahçe kulübelerinde de bulunabilir. 3000 m yüksekliğe kadar görülebilir. Günün hemen her saatinde işlek olabilir. Çok iyi tırmanır. Başta küçük memeliler (fare, böcekçil ve tavşan) olmak üzere kuşlar, sürüngenler ve bazen böceklerle beslenir. Lağım sıçanı veya keme (*Rattus norvegicus*) besininin % 80 kadarını oluşturur.

YABAN DOMUZU

Sus scrofa

Boy : 100-180 cm

Ağırlık : 150-200 kg

IUCN : LC

Erkekleri daha büyüktür.
Kaba, kısa-sert kıllı
kürkü, koyu griden

kahverengiye kadar değişir. Yurdumuzda hemen her tarafta, geniş yapraklı ve karışık ormanlar başta olmak üzere uygun bitki örtüsüne sahip her türlü ortamda yaşar. Saz, sık çalılık ve kamışla çevrili bataklık, göl ve akarsu kenarları ile çalılardan oluşan meralarda görülür. Sıkça yer değiştirir. Çok iyi yüzerler. Serinlemek ve parazitlerinden kurtulmak için çamurlanmayı çok sever. Toprağı burunları ile kazıp eşer ve çıkan böcek, larva, solucan, yumuşakça, kertenkele, kurbağa, leş, kuş yumurtaları ve yavruları ile fareleri, keza bitkilerin yumuşak yeşil kısımlarını, bitki yumrularını ve köklerini; ayrıca kuvvetli çeneleri ile mısır, fasulye, patates, pancar, şalgam gibi tarım bitkilerini kopararak ve sökerek yerler.

Fotoğraflar:

Mustafa SÖZEN: Büyük tarakdiş, Sakarca, Fiyu, Çamurcun, Yeşilbaş, Kilkuyruk, Macar ördeği, Elmabaş patka, Tepeli patka, Kara ördek, Altingöz, Kınalı keklik, Kum kekliği, Sakarmeke, Kaya güvercini, Tahtalı, Üveyik, Karatavuk, Saksagan, Küçük karga, Ekin kargası, Kara leş kargası, Leş kargası, Şehir serçesi, ördek sürüsü, Hatay Dağ Ceylanı

Ahmet KARATAŞ: Boz Ördek, Çıkrıkçın, Karabaş Patka, Suçulluğu, Alakarga, Yabani Tavşan, Adatavşanı, Çakal, Tilki, Kaya Sansarı (Sansar), Yaban Domuzu, Memeli Haritaları

Cengiz ÇELİK: Çulluk

Ayhan ÖZTÜRK: Bildircin

Emin YOĞURTÇUOĞLU: Ağaç Sansarı

Kerem Ali BOYLA: Kuşlar için Haritalar

Nikos PETROU: Kaya Kekliği

T. Yılmaz: Kınalı keklik (ön kapak içi)

LC : Yaygın bulunan türler

NT : Şu anda tehlikede olmayan türler

Sponsor: Enerji SA

“İDEAL AVCI TABİATA DOST OLANDIR”

T.C.
Orman ve Su İşleri
Bakanlığı

www.milliparklar.gov.tr

Orman, Su Varsa Hayat Var.

CTA (0312) 222 66 77